

ISO-toiminta

toimintasuunnitelma

2020

esipuhe

Sosiaalialan osaamisen kehittämisessä panostamme sosiaalityöhön. Mitä sosiaalityö on? Sosnet-yliopistoverkosto on suomentanut kansainvälisesti hyväksytyyn sosiaalityön määritelmän, jonka mukaan: *”Sosiaalityö on professio ja tieteenala, jolla edistään yhteiskunnallista muutosta ja kehitystä, sosiaalista yhteenkuuluvuutta sekä ihmisten ja yhteisöjen voimaantumista ja valtaistumista. (...) Sosiaalityössä työskennellään ihmisten ja rakenteiden parissa elämän ongelmatilanteiden ratkaisemiseksi ja hyvinvoinnin lisäämiseksi.”*

Sosiaalityön tulisi olla vahvasti mukana yhteiskunnallisissa uudistuksissa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon hyvässä tulevaisuudessa. Aikanaan herätelimme eri tahoja kehittämistyöhön Sosiaalityön vuoro – keskusteluja ajassa -julkaisulla, jonka tekstit ovat ajankohtaisia edelleen. Sen jälkeen lähdimme pariaksi vuodeksi Kainuun ja Etelä-Savon joukkueiden kanssa uudistamaan aikuissosiaalityötä ISO SOS -hankkeella, tavoitteenamme osallistuvat asiakkaat ja vaikuttavat kokeilut. Jatkossa olemme panostamassa sosiaalialan rakenteellisen työn osaamisen vahvistamiseen sekä sosiaalityön rooliin Tulevaisuuden sote-keskus -kärkiohjelmassa. Sosiaalityön määritelmän mukaan olemme kehittämis-työssä aivan ytimessä.

Johtamisen ja esimiestyön merkitys korostuvat aina, kun työ on suurten muutosten kohteena. Erityisesti vielä tietojohtamisen vaateet kirittävät sosiaalialaakin yhä järjestelmällisempään ja yhtenäisempään tiedonhallintaan. Tiedonhallinnan tarpeet osoittavat digitalisoinnin välttämättömyyden. Osaamisen kehittäminen on avain siihen, että asiantuntijat löytävät yhdessä paremman tulevaisuuden johtolangat. Tulevaisuustietä valaisemaan tarvitaan tutkimusta. Tutkimustietoon perustuvan kehittämisen varmistamiseksi tarvitaan asianmukaiset voimavarat. Innolla odotamme valtion tutkimusrahoituksen kohdentamista sosiaalityön tutkimukseen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon kehittäminen on joukkuelaji. Tule mukaan yhteiskunnallisesti arvokkaaseen yhteistyöhön!

Kuopiossa 16.1.2020

Tarja Kauppila
johtaja
ISO

Asiantuntevaa UUDISTUSTYÖTÄ

Osaamiskeskuksen lakisäätö (L 1230/2001) tehtävä on yhteiskunnallisesti merkittävä: edistää sosiaalialan perus- ja erityisosaamista sekä turvata erityis- ja asiantuntijapalveluja. Tässä onnistuminen edellyttää yhteiskuntatieteelliseen tietoon, sosiaalialan asiantuntemukseen sekä toiminta-alueen tarpeiden ja mahdollisuuksien tuntemukseen nojautuvaa yhteistyötä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisessa ja osaamisen kehittämisessä niin lakisäätö kuin julkinen rahoitus ovat alueellisesti kattavan, riittävän vahvan ja kustannusvaikuttavan toiminnan ehtoja myös jatkossa.

ISO-työtä suuntaa vuoteen 2030 ulottuva visio, jonka mukaan itäsuomalaisten hyvässä arjessa toteutuvat ihmisarvo ja oikeudenmukaisuus sekä osallisuus ja yhteisöllisyys. Kehittämiskumppanuus vahvistaa osaamista, vaikuttavuutta ja vastuullisuutta sosiaalialalla.

Teemme tulevaisuutta osallistamalla ennakoivasti uudistuksiin ja kerromme edistysaskelista monikanavaisesti. Keskeiset kehittämisteemat ovat sosiaalinen

sote-uudistuksessa sekä systemaattisuus sosiaalialan tiedonhallinnassa. Teemme tutkimuksen, koulutuksen, kehittämisen ja innovaatiotoiminnan yhteistyötä konsultaatioissa, hankkeissa ja verkostoissa. Pidämme verkostot ajantasalla. ISO-viestintä välittää ja varmistaa sosiaalista näkökulmaa.

Sosiaalityön, sosiaalialan rakenteellisen työn sekä tiedonhallinnan kehittäminen ovat lähivuosina keskeisiä.

Toimimme aktiivisesti sosiaalialan digitalisoinnin ja tietojohdamisen osaamisen edistämiseksi. Osallistumme [Tulevaisuuden sote-keskus -kärkihjelman](#) toteutukseen sosiaalialan ja sosiaalityön roolia vahvistaen. Kohdennamme asiantuntijatyötä valtakunnallisten ja alueellisten uudistusten selvityksiin, suunnitteluun, toteutukseen ja ohjaukseen. Arvostamme palautetta, otamme siitä opiksi ja kehitämme työtämme jatkuvasti. Tuemme osaltamme asiantuntijoiden työtä muutosmyllerryksissä.

Vaikuttava viestintä ON VALTTIA

ISO:n toiminnassa viestinnällä on ollut vahva rooli jo vuosien ajan. Strategiassa jokainen työntekijä on vastuutettu ja valtuutettu toteuttamaan monipuolista viestintää. Viestinnän suunnitelmallinen ja järjestelmällinen toteuttaminen on tärkeä osa ISO:n arkea.

ISO-viestinnässä panostetaan avoimeen vuorovaikutukseen eri foorumeilla. Monikanavaisessa viestinnässä on pyritty kertomaan sosiaalialan kehittämiseen liittyvistä asioista mahdollisimman yleiskielisesti. Keskustelua käydään live-tapaamisten lisäksi etäyhteyskokouksissa sekä [Facebookissa](#), Twitterissä ja [ISOblogissa](#).

Pidämme tärkeänä viestiä asioista ymmärrettävästi, monipuolisesti ja oikea-aikaisesti. Viestinnän merkitys sekä läpinäkyvyyden ja avoimuuden vaatimukset korostuvat entisestään maakunta- ja sote-uudistuksen myötä, aivan kuten uudistuksen projektijohtaja Päivi Nerg toteaa kolumnissaan (Valtiovarainministeriö 9.1.2019).

[ISOuutiset](#) tarjoaa tilaajilleen tuoreimmat nostot sosiaalialan ajankohtaisista asioista suoraan sähköpostiin. Tilaa uutiskirje tästä linkistä: <http://isonet.mailpv.net/>.

Verkkosivuiltamme (www.isonet.fi) löydät viimeisimmät kuulumiset ISO:n toiminta-alueelta sekä valtakunnan tasolta esimerkiksi sote-uudistuksesta, tiedonhallinnasta ja sosiaalityöstä. Lisäksi ISO-yhdistyksen jäsenorganisaatiot markkinoivat avoimia työpaikkojaan ISO:n [Ajankohtaista-sivulla](#).

Vuoropuhelua on koottu ISO:ssa myös kirjojen kansiin. Aiemmin on julkaistu artikkelikokoelma [Sosiaalityön vuoro – keskusteluja ajassa](#). Tuolle julkaisulle suunnitellaan jatkoa sosiaalityön uudistusaskelista.

Myös ISO:n johtotiimin työskentelyssä vuorovaikutus on tärkeää. Tiimitymistä ja työhyvinvointia edistävät yhteinen tekeminen ja kokemusten jakaminen myös työpaikan ulkopuolella. Näihin panostetaan esimerkiksi henkilöstön yhteisillä kulttuurikokemuksilla sekä opinto- ja virkistysmatkoilla.

ISO:n hanketyössä näkyy vahva työpajaote: osaajat kohtaavat toisensa muun muassa rakenteellisen työn kehittämiseksi. Tänä vuonna on ISO:n vuoro järjestää valtakunnalliset sosiaalialan osaamiskeskuspäivät. Osaamiskeskusväki kokoontuu Kuopioon 19.–20.8.2020.

Sosiaalityötä SELKEYTTÄMÄSSÄ

Sosiaalityön uudistaminen on merkittävä osa ISON perus- ja hanketyötä. Yhteiskunnan ja palvelujärjestelmän muutokset edellyttävät työn tietope- rustan, työmenetelmien ja käytännön työntekijöiden osaamisen vahvistamista. Tavoitteena on herätellä uudenlaista ajattelua, luoda keinoja työn kehittämiseen sekä edistää asiakaslähtöistä ja vaikuttavaa sosiaalityötä. Lisäksi panostetaan työn onnistumisen sekä tulosten mittaamiseen ja arviointiin.

[Osallistuvat asiakkaat ja vaikuttavat kokeilut sosiaalityössä \(ISO SOS\) -hankkeessa](#) tehtiin ansiokasta aikuissosiaalityön uudistamista. Jatkossakin aikuissosiaalityössä tarvitaan jalkautuvaa ja prosessimaista työotetta, muutoksen seurannan osaamista sekä asiakkaiden tarpeista lähteviä uusia toimintatapoja. Erityisesti ryhmätoiminta ja sen kautta saatu vertaistuki koettiin toimivaksi ja merkitykselliseksi. Asiakasprosessin kehittäminen, kuten prosessimainen työote ja muutoksen seuranta, edellyttävät systemaattista mittaamista ja arviointia. Lisäksi on syytä selvittää rakenteellisia teki-

jöitä, jotka ovat tuen tarpeiden taustalla. Asiakkaiden osallisuutta vahvistavat esimerkiksi mittariryöskentely ja kehittäjäasiakastoiminta.

Aikuissosiaalityön työntekijät tarvitsevat jatkossakin osaamisen vahvistamista - esimerkiksi valmennusten kautta - sekä tiedolliseen perustaan että käytännön asiakastyöhön. Sosiaalihuoltolain mukaisen asiakasprosessin vahvistaminen edellyttää sosiaalihuollon asiakkuuksien järjestelmällistä selvittämistä ja palvelutarpeen arviointia, joka toteutetaan tarvittaessa monitoimijaisesti. Parhaimmillaan palvelutarpeen arviointi lisää asiakkaiden osallisuutta ja kaikkien tahojen sitoutumista yhteiseen työhön. Palvelutarpeen arviointi on asiakasprosessin keskeinen elementti: sen avulla asiakkaan kokonaistilanne, tuen tarpeet ja omat tavoitteet kartoitetaan.

Jatkossa hyödynnetään ISO SOS -hankkeessa kehitettyjä rakenteellisen sosiaalityön työkaluja, kuten sosiaalisten ongelmien ja niiden ratkaisujen monitoimijaisen tiedontuotannon mallia sekä aikuissosiaalityön palve-

lutarpeen arviointien analyysityökalua. Asiakkaiden tavoittamiseksi ja avun oikea-aikaisuuden parantamiseksi hankkeessa kehitettiin erilaisia viestinnän muotoja, kuten some-viestintä, asiakasesitteet ja videot. Kehittämistyössä viestintään panostaminen on jatkossakin tärkeää. Lisäksi on hyvä varmistaa, että mukana on niin asiakkaita kuin yhteistyökumppaneitakin.

Tulevaisuuden sote-keskus-ohjelma on yksi mahdollisuus jatkaa aikuisten parissa tehtävän sosiaalialan työn kehittämistä. Yliopistollisen sote-keskus -toimintakonseptin kehittämisessä maakuntiin aikuissosiaalityö on keskeisessä roolissa. Yliopistollisessa sote-keskuksessa paneudutaan tutkimukselliseen kehittämistoimintaan monialaisesti. Itä-Suomen yliopisto (UEF) on tässä yksi avainkumppani. Tiivistä yhteistyötä tehdään UEFin hallinnoiman SOKK-hankkeen kanssa. SOKK paneutuu sosiaali- ja terveystieteiden välisen koulutuksen kehittämiseen. Sosiaalityön käytäntötutkimukseen on valmisteltu valtion tutkimusrahoitusta, jota on tarkoitus hyödyntää.

Keväällä 2020 käynnistyvässä, sosiaalialan rakenteellista työtä kehittävässä SOSRAKE-osaamisverkosto-hankkeessa, jatketaan aikuissosiaalityön kehittämistä. Hanketta toteutetaan yhteistyössä ISON, Essoten, Kainuun soten, Diakonia-ammattikorkeakoulun ja Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun kanssa. Lisäksi hankkeessa on mukana kehittämiskumppaneita laajasti ISON toiminta-alueelta Itä-Suomen yliopistosta, sote-organisaatioihin ja sote-alan järjestöihin. Hankkeen tavoitteena on sosiaalialan rakenteellisen työn osaamisen vahvistaminen sekä koulutus- ja valmennuskokonaisuuden kehittäminen palvelemaan sosiaalialan nykyisiä ja tulevia osaajia.

Vuosittaiset sosiaalityön opiskelijoiden ISO-vierailut on koettu tulokselliseksi toiminnaksi. ISO tarjoaa edelleen harjoittelumahdollisuuksia yliopiston ja ammattikorkeakoulun opiskelijoille. Tervetuloa mukaan kuulemaan ja jatkojalostamaan sosiaalityön kehittämisen antia ISON tilaisuuksiin!

Tiedonhallinnan YHTENÄISTÄMINEN

Sosiaalihuollon tiedonhallinnan kansallinen kehittäminen ja Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston käyttöönotot jatkuvat vuonna 2020.

Kansa-koulu II -hanke päättyi vuoden 2019 lopussa. Hankkeen saavutuksista ja hyvistä tuloksista huolimatta jäi vielä paljon tehtävää. Esimerkiksi olisi tarvetta valmentaa lisää kirjaamisvalmentajia, päivittää ja uudistaa olemassa olevaa yhtenäistä kirjaamisvalmennusmateriaalia, jatkaa nykytilan kartoituksen työkalun kyselytunteja sekä tukea sosiaalihuollon organisaatioita Kanta-palvelujen käyttöönottovalmisteluissa. Sosiaalihuollon tiedonhallintaan liittyviä tehtäviä on runsaasti, mutta työn riittävästä rahoituksesta ei ole vielä varmuutta.

ISO otti koppia Kanta-palvelujen käyttöönottovalmisteluista: palkkasi lähinnä Keski-Suomen ja Etelä-Savon kuntien ja ISON omarahoituksella osa- ja määräaikaisen erityisasiantuntijan tiedonhallinnan tehtäviin. Pienestäkin asiantuntijaresurssista on merkittävää apua kunnille, jotka aloittavat sosiaalihuollon Kanta-palvelujen käyttöönottovalmistelut. ISO ja Keski-Suomen sosiaali-

lialan osaamiskeskus jatkavat kirjaamisvalmentajaverkostojen koordinoitua yhteisillä verkostotapaamisilla.

Valtakunnallisesti on huomattu kirjaamisosaamisen jatkuva kehittämistarve. Sote-rakennemuutoksen valtionavustusten hakuoppaassa on mainittu tehtävänä mm. valtakunnallisten toimintamallien ja määrittelyiden käyttöönotto. Siihen sisältyvät kirjaamiskäytäntöjen yhdenmukaistaminen, moniammatillisen tiedonhallinnan kehittäminen asiakasasiakirjalain pohjalta sekä valmistautuminen sosiaalihuollon Kanta-käyttöönottoihin. Nämä ovat Kansa-koulu II -hankkeesta tuttuja teemoja, joissa osaamiskeskuksen asiantuntijoiden asiantuntemusta voi käyttää.

Näiden teemojen kehittäminen kytkeytyy läheisesti muun muassa Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelmaan. Parhaillaan valmistellaan myös osaamiskeskusten kautta kohdennettavaa valtionavustusta sosiaalihuollon tiedonhallinnan kehittämiseen.

ISO jatkaa aktiivista tiedonhallinnan kehittämisen yhteistyötä valtakunnallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa.

Yhteiskehittämisen VOIMAA

Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelman hanketyö käynnistyy tänä vuonna. ISO on mukana hankevalmisteluissa ja hankkeiden toteuttamisessa erityisesti sosiaalihuollon ja sosiaalityön näkökulmasta. Maakuntien hankkeiden ohjausryhmissä on ISON edustus. Olemme aktiivisesti mukana myös sote-rakennemuutoksen maakunnallisessa ja alueellisessa valmistelussa.

Lapsi- ja perhepalvelujen (LAPE) kehittämissä jatketaan osana Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelmaa. Lastensuojelun kehittämisen tueksi on tulossa erillistä hankerahoitusta, ja olemme mukana tässä valmistelussa sekä muussa LAPE-työssä tarpeen mukaan. Lasten, nuorten ja perheiden erityistä osaamista vaativiin palveluihin on valtakunnallisesti suunniteltu osaamis- ja tukikeskuksia (OT), joita on kaavailtu olevan kaikkiaan viisi, yksi kullakin yhteistyöalueella. Näiden kehittämiseksi voi hakea valtionavustusta sote-rakennemuutoksen varoista. ISO on mukana OT-keskusten valtakunnallisessa ja alueellisessa työryhmässä sekä THL:n koordinoimassa valtakunnallisessa lastensuojelun ja perhesosiaalityön kehittäjäverkostossa.

Sosiaalihuollon tiedonhallinnan kehittäminen on ollut ISON keskeinen teema jo vuosia. Alueella jatketaan sosiaalijohdon ja tiedonhallinnan asiantuntijoiden yhteisiä työkokouksia. ISO on mukana myös Itä- ja Keski-Suomen yhteistyöalueen sosiaali- ja terveydenhuollon ICT-kehittämistyöryhmässä (SOTE-ICT). ISO osallistuu valtakunnalliseen tiedonhallinnan kehittämiseen (STM, THL, osaamiskeskukset) jatkossakin.

ISON verkostot ovat muovautuneet alueellisten ja osin valtakunnallisten tarpeiden mukaan. Koordinoimme Savoien sosiaalityön ja sosiaalisen kuntoutuksen sekä Pohjois-Savon vanhustyön verkostoa. Näitä suunnitellaan koko toiminta-alueemme kattaviksi. Pohjois-Savossa toimii perhetyön kehittäjäverkosto, jonka koordinoitukumppani ISO on. Kirjaamisvalmentajaverkostojen toimintaa kehitetään yhteistyössä Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kanssa. ISO on mukana myös [Itä-Suomen yliopiston opetussosiaali-keskusten](#) toiminnassa.

ISO-yhdistys TAUSTATUKENA

ISO-toiminnan taustayhteisönä ja työnantajatuhona toimii ISO-yhdistys eli Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kannatusyhdistys ry. Yhdistyksen kotipaikka on Kuopio.

ISO-yhdistyksen keskeisenä tavoitteena on yhteistyön vahvistaminen sosiaalialan perus- ja erityisosaamisen kehittämiseksi sekä sosiaalialan erityis- ja asiantuntijapalveluiden turvaamiseksi. Sote-muutosten myllerryksessä on tärkeä varmistaa, että sosiaalialan osaamisen kehittäminen on vakuuttavasti mukana tulevaisuuden kehittämisrakenteissa.

Tällä hetkellä yhdistykseen kuuluu neljän maakunnan alueelta 71 jäsentä, joista 67 on yhteisöjäseniä. Jäseniksi voivat hakeutua oikeustoimikelpoiset yhteisöt, jotka hyväksyvät yhdistyksen tarkoituksen ja säännöt. ISO-hallitus päättää jäsenyydestä hakemusten pohjalta.

ISON toimintasuunnitelman ja -kertomuksen lisäksi jäsenille toimitetaan sähköisesti ISOuutiset sekä tulo- ja painos asiantuntijatyön verkkojulkaisuista. ISON

maksullisiin seminaareihin osallistuminen tarjotaan jäsenille muita edullisemmalla hinnalla. ISO-hallitus on merkittävä kehittämistoiminnan vaikuttamisen paikka.

Kuntien/kuntayhtymien jäsenmaksu on porrastettu asukasmäärän mukaisesti. Yhdistyksille ja muille yhteisöille on määritelty kiinteä jäsenmaksu. Jäsenyys vahvistetaan maksun suorittamisen jälkeen.

ISO-yhdistys vastaa osaamiskeskuksen varainhankinnasta. Kannatusluonteisten jäsenmaksujen lisäksi yhdistys voi hakea avustuksia ja apurahoja sekä vastaanottaa avustuksia, lahjoituksia ja testamentteja.

Ajankohtaista lisätietoa yhdistyksestä löydät Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen verkkosivuilta: <https://www.isonet.fi/iso-yhdistyksen-hallitus>

Tervetuloa yhdistykseen ja tukemaan yhteiskunnallisesti merkittävää kehittämistä!

ISOuutiset TUO UUTISNOSTOT SÄHKÖPOSTIISI

ISON uutiskirje ISOuutiset välittää tuoreimmat sosiaalialan kehittämiseen liittyvät uutisnostot suoraan sähköpostiisi.

Huolehdihan, että myös sinä olet seuraavan uutiskirjeen postituslistalla tilaamalla ISOuutiset tästä linkistä:

<http://isonet.mailpv.net/>

Yhteystiedot

Tarja Kauppila
johtaja
Tulliportinkatu 34 A, 2. krs
70100 KUOPIO
puh. +358 44 754 3333
e-mail: tarja.kauppila@isonet.fi

Sirpa Caunter
hallinto- ja viestintäasiantuntija
Tulliportinkatu 34 A, 2. krs
70100 KUOPIO
puh. +358 44 288 3230
e-mail: sirpa.caunter@isonet.fi

Päivi Malinen
erityisasiantuntija,
sosiaalityö
Tulliportinkatu 34 A, 2. krs
70100 KUOPIO
puh. +358 44 024 6415
e-mail: paivi.malinen@isonet.fi

Anne Surakka
erityisasiantuntija,
tiedolla johtaminen
Tulliportinkatu 34 A, 2. krs
70100 KUOPIO
puh. +358 44 074 4674
e-mail: anne.surakka@isonet.fi

Teppo Taskinen
erityisasiantuntija,
tiedonhallinta
Tulliportinkatu 34 A, 2. krs
70100 KUOPIO
puh. +358 44 052 4788
e-mail: teppo.taskinen@isonet.fi

Tilaa ISOuutiset
sähköpostiisi:

<http://isonet.mailpv.net>